

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Dialektologia z socjolingwistyką
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Dialectology with sociolinguistics (exercises)
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	licencjackie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	językoznawstwo
Język wykładowy	język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Cecylia Galilej
---	-------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			2
konwersatorium			
ćwiczenia	30	I	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Zaliczenie przedmiotów z zakresu językoznawstwa diachronicznego.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. – wprowadzenie wiedzy z zakresu zróżnicowania geograficznego i społecznego polszczyzny; usytuowanie gwar na tle innych odmian języka polskiego; opis poszczególnych dialektów (cechy gramatyczno-leksykalne); opis wybranych gwar środowiskowo-zawodowych.
C2. – rozwijanie umiejętności rozpoznawania polskich dialektów oraz gwar środowiskowo- - zawodowych, doskonalenie samodzielnej analizy właściwości gwarowych, odczytywania tekstów gwarowych, posługiwania się terminologią z zakresu dialektologii, a także słownikami gwarowymi i mapami.
C3. – wyrobienie świadomości na temat bogactwa odmian języka narodowego, a także dziedzictwa kulturowo-językowego oraz współkształtowania więzi w ramach wspólnoty społecznej za pomocą języka regionalnego; wyrobienie szacunku dla języka wsi i kultury ludowej.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna terminologię z zakresu dialektologii oraz umie się nią posługiwać podczas analizy tekstów gwarowych.	K_W07
W_02	Student wiąże fakty językowe z zakresu dialektologii z wiedzą o rozwoju historycznym języka polskiego.	K_W12
W_03	Student dostrzega zróżnicowanie polszczyzny pod względem geograficznym (gwary ludowe) i społecznym (gwary środowiskowo-zawodowe).	K_W15
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student umiejętnie korzysta ze słowników gwarowych i map.	K_U05
U_02	Student wskazuje podstawowe właściwości gwarowe dialektu małopolskiego, mazowieckiego, śląskiego i wielkopolskiego. Potrafi zanalizować tekst gwarowy.	K_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student łączy teoretyczną wiedzę na temat gwar ludowych i środowiskowo-socjalnych z jej praktycznym wykorzystaniem (m.in. do upamiętniania języka wsi jako dziedzictwa narodowego, do budowania lokalnych i ponadlokalnych więzi społecznych, wzmacniania tradycji, kultury i znaczenia małych ojczyzn).	K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Celem zajęć jest przedstawienie zróżnicowania językowego - geograficznego i społecznego - poszczególnych regionów Polski (Małopolski, Mazowsza, Śląska, Wielkopolski) oraz gwar środowiskowo-zawodowych na poziomie gramatycznym i leksykalnym. Wstępny etap zajęć stanowi omówienie istoty tego działu językoznawstwa oraz jego metod i kierunków badawczych, a także wprowadzenie podstawowej terminologii z zakresu gwar. Głównym zadaniem jest przeprowadzenie opisu gramatyczno-leksykalnego dialektu małopolskiego, mazowieckiego, śląskiego i wielkopolskiego (położenie geograficzne, ogólna charakterystyka dialektu, poszczególne cechy gwarowe na poziomie fonetyki, fleksji, słowotwórstwa i leksyki) oraz opis wybranych gwar środowiskowo-zawodowych.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	analiza tekstu gwarowego, elementy wykładu	kolokwium	kolokwium pisemne
W_02	praca pod kierunkiem, metody audio-wizualne (mapy zjawisk gwarowych,	referat	wydruk referatu
W_03	odstuchiwanie nagrań danych gwar)	test	protokół
UMIEJĘTNOŚCI			

U_01	analiza tekstu gwarowego, ćwiczenia praktyczne	test	kolokwium pisemne, karta zaliczenia
U_02	ćwiczenia praktyczne	kolokwium	karta zaliczenia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	praca w grupach, praca pod kierunkiem	obserwacja, referat	wydruk referatu, sprawozdanie z projektu

VI. Kryteria oceny, wagi...

- 30% - obecność studenta na zajęciach
- 40% - kolokwium
- 30% - aktywność studenta na zajęciach

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Dejna K., 1992, Dialekty polskie, Wrocław; Encyklopedia języka polskiego, red. S. Urbańczyk, Wrocław 1991; Karaś H. (red.), Gwary i dialekty polskie. Kompendium internetowe, [w] http://dialektologia.uw.edu.pl ; Nitsch K., 1960, Wybór polskich tekstów gwarowych, Warszawa; Sobierajski Z. (red.), 1991, Teksty gwarowe i folklor z różnych stron Polski, Poznań; Urbańczyk S., 1984, Zarys dialektologii polskiej, Warszawa.
Literatura uzupełniająca
Czyżewski F., 1986, Atlas gwar polskich i ukraińskich okolic Włodawy, Lublin; Dejna K., 1962-1968, Atlas językowy województwa kieleckiego, z. 1-5, Łódź; Dejna K., 1981, Atlas polskich innowacji dialektalnych, Warszawa-Łódź; Dejna K., 1994, Atlas gwar polskich: sektor VII (kielecki), Łódź; Dejna K., 1998, Atlas gwar polskich, t. 1: Małopolska, Warszawa; Dejna K., Gala S., Zdaniukiewicz A., Czyżewski F., 2000, Atlas gwar polskich, t. 2: Mazowsze, Warszawa; Dubisz S., Kosieradzki M., 1991, Słownik gwary rolniczej, cz. III: Kwestionariusz do badania słownictwa gwary rolniczej, Warszawa; Fitak F., 1997, Słownik gwary orawskiej, Gliwice; Kowalska A., 1975-1979, Zróżnicowanie słowotwórcze gwar Mazowsza i Podlasia. Rzeczownik, t. I-II, Wrocław; Kowalska A., 1991, Podziały Załącznik nr 5 do dokumentacji programowej językowe Mazowsza na tle podziałów pozajęzykowych, Warszawa; Wronicz J. (red.), 2009a, Mały słownik gwar polskich, Kraków; Wronicz J. (red.), 2016-2017, Słownik gwar małopolskich, t. 1-2, Kraków; Wyderka B. (red.), 2000-2017, Słownik gwar śląskich, t. I-XVI, Opole; Zaręba A., 1969-1996, Atlas językowy Śląska, t. I-VIII, Warszawa-Kraków; Zborowski J. (oprac. i uzup. pod kier. J. Okoniowej), 2009, Słownik gwary Zakopanego i okolic, Zakopane-Kraków.